

Ekonomistu apvienība

Valsts pārvaldības uzlabošana

Konference par Latvijas valsts stratēģiju un politisko konsensus

Dr. oec. Ojārs Kehris

Jomas, kurās identificētas valsts pārvaldības problēmas

1. Likumdevējs
2. Izpildvara
 - a. Politiskā valdība
 - b. Nepolitiskā valsts pārvalde
3. Tiesu vara
4. Valsts īpašumu (iestāžu, uzņēmumu, VAS u.c.) pārvaldība

Esošā valdības modeļa problēmas

- Neatspoguļo valdības prioritātes
- Grūti īstenot svarīgas horizontālās/starpministriju politikas jomas
- “Vāju” ministru risks



Mūsdienīgāks (kompleksāks) valdības modelis

- Institucionāli (sastāva ziņā) atspoguļo konkrētas valdības prioritātes
- Ministru kabineta komiteju, ministriju un to struktūrvienību kompetence tiek pakārtota valdības prioritātēm



Kā līdz šim tiek veidotas valdības

Ministru prezidenta (MP) izvēle

Partiju centieni īstenot savas prioritātes, programmas, intereses, sadalot ietekmes sfēras jeb ministrijas

Partiju izvirzīti ministru kandidāti, kurus MP parasti akceptē

MP vai pilnvarota persona sagatavo Ministru kabineta deklarāciju par iecerēto darbību

Saeima apstiprina valdību

! Grūti īstenot, jo prioritātes reti ir vienas ministrijas kompetencē

! Neskatoties uz kandidātu (ne)spējām vadīt ministrijas un īstenot prioritātes

Piedāvājums modernākam valdības modelim

Ministru prezidenta (MP) un koalīcijas izvēle

Valdību veidojošas partijas nosauc 3-5 prioritātes īstenošanai līdz nākamajām vēlēšanām

Partiju identitāti veidojošas, kopīgas, konfliktējošas

Ņemot vērā partiju iesniegto, MP piedāvā partijām valdības kopējās prioritātes (~ 10) un modeli to īstenošanai

MP instrumenti: MK komitejas, MP biedri, īpašo uzdevumu ministri (uz laiku), valsts ministri

No partiju piedāvātajiem kandidātiem MP izvēlas ministrus un piedāvā apstiprināšanai Valsts prezidentam

MP atbildība par izvēlēto ministru kompetenci

Ministri veido MK deklarāciju, precizējot prioritāšu sasniegšanas plānu

Saeima apstiprina MP piedāvāto un Valsts prezidenta atbalstīto valdības modeli

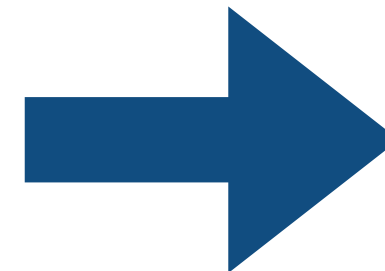
Atsevišķu ministru nomaiņai nav nepieciešams Saeimas balsojums

Ministru prezidenta instrumenti - MK komitejas

2 līdz 3 komitejas

Komitejas vada ministri

Komitejas izdiskutē MK lēmumus pēc būtības



Ministru kabineta sēdēm
formālāks raksturs

Ministru prezidenta atbildība
par MK deklarācijas un
prioritāšu īstenošanu

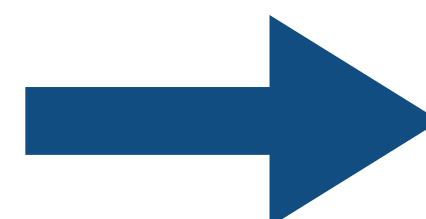
MP instrumenti

Ministru prezidenta biedrs

Īpašo uzdevumu ministri

Valsts ministri

Viena ministrija (direkcija)
apkalpo vairākus ministrus



Amati horizontāliem uzdevumiem



Svarīgiem uzdevumiem
vienas ministrijas ietvaros (pamatā)

Jaunā modeļa priekšrocības

- Efektīvāka, ātrāka, kompetentāka lēmumu sagatavošana un pieņemšana t.sk. starpministriju līmenī
- Par katru valdības prioritāti atbild konkrēta persona - ministrs
- Partijas var profilēties savu solījumu izpildē
- Atbrīvo MP laiku stratēģijai un prioritāšu izpildes kontrolei
- Politiski atbildīga, profesionāla un kompetenta valdība
- Valdība nav lielāka un “dārgāka”
- Konkrētais modelis ir atkarīgs no MP personības, partiju skaita valdībā, to attiecībām un uzticības pakāpes